

DOBRODRUŽSTVÍ

Kreslená novela o židovské
moudrosti a důvtipu
na Divokém západě

RABIHO HARVEYHO

STEPHEN SHEINKIN

Stephen Shenkin

*The Adventures of Rabbi Harvey: A Graphic Novel of Jewish Wisdom
and Wit in the Wild West*

přeložil Roman Tadič

Original Edition published in English by Jewish Lights Publishing,
Woodstock, Vermont 05091, USA

www.jewishlights.com

© Stephen Sheinkin, 2006

Translations © Roman Tadič, 2014

ISBN 978-80-7511-076-3

ISBN 978-80-7511-077-0 (pdf)

ÚVODEM

Když jsem byl dítě, měl jsem dvě knihy, které se úplně rozpadly, protože jsem je četl stále dokola: *101 židovských vyprávění* a sbírka dobrodružných příběhů z Divokého západu. Mezi těmito svými oblíbenci jsem nenacházel žádné zvláštní spojení – nešlo o nic víc než o knihy plné fantastických historiek, s bizarními postavami, kterým jste mohli být v patách a toulat se s nimi i poté, co jste dočetli.

O mnoho let později jsem začal psát komiks o rabim Harveyem, v němž na ulicích kdesi na západní hranici ožívají vyprávění o židovské moudrosti. Nepřipadalo mi na tom vůbec nic zvláštního. Teprve když jsem tento nápad líčil přátelům, došlo mi, o jak netradiční kombinaci prvků vyprávím. Nastala chvíle najít nějaké logické propojení. Nebylo to nijak těžké.

Nikdy jsem nežil v žádném východoevropském *šetlu* ani v pohraničním městečku ve Skalnatých horách. Přesto jsem měl pocit, že mě k oběma místům – nebo přinejmenším k mytologizované verzi obou míst – cosi osobního poutá a nutkavě přitahuje. Jisté vysvětlení mě napadá. Jakožto americký Žid mám to úžasné štěstí, že jsem dostal do vínku hluboký vztah jak k americkým, tak židovským tradicím a folkloru. Ingredience židovských a amerických příběhů se mi tudíž smíchaly v hlavě dlouho předtím, než jsem je začal míchat v komiksu.

V *Dobrodružstvích rabiho Harveyho* jsem se pokusil shromáždit příběhy a perličky z rozličných zdrojů: klasických židovských pohádek a bajek; chasidských legend podobných těm od Jisra'ela ben Eliezera zvaného Ba'al Šem Tov, rabiho Nachmana z Braclavi a Zuši z Annopolu; a učení talmudu, například to, co můžeme najít v *Pirkej Avot* neboli Výrocích otců. Děj knihy se odehrává ve smyšleném městečku Elk Spring vysoko v coloradských horách. Forma grafické novely se zdála správná, protože mi umožňuje vyprávět tyto příběhy tak, jak jsem si je vždycky představoval, a mohu je kořenit spoustou anekdot.

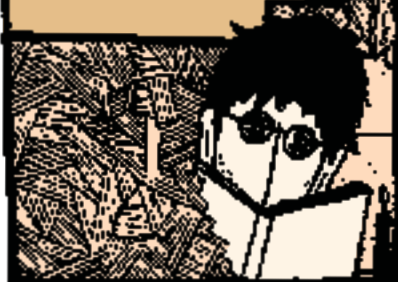
Hrdina knihy rabi Harvey chrání své městečko a bojuje za spravedlnost. Jeho jedinými zbraněmi jsou moudrost, laskavost a humor. Je zčásti starosvětským rabínem a zčásti šerifem z amerického Západu. Tak trochu je také mým otcem Davidem, který mi kdysi dal první knihu židovských příběhů. Dobrodružství rabiho Harveyho jsem napsal pro něj.

Stephen Sheinkin

SEZNAMTE SE S RABIM HARVEYM

Nedaleko coloradského městečka Elk Spring, vysoko ve Skalnátých horách žil muž jménem Nathan. Byl to svíčkař, nejraději si ale četl. Kdyby mohl, posadil by se a četl na zakázku. Takovou práci by mu ale nikdo nezaplatil.

A tak Nathan celý den pracoval a potom si v noci, ve světle svých svíček, četl.

Nathanova svíčkařská dílna stála hned za domem.

Tady pracuje se svou ženou Ruth. Jakmile vypravila jejich dva syny do školy, přišla za ním do dílny.

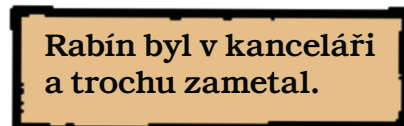
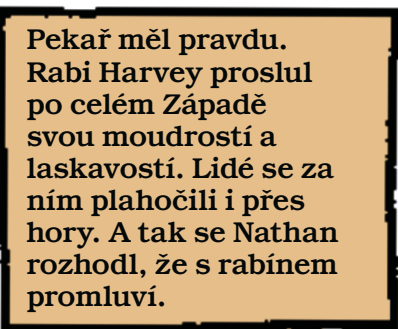

Když se chlapci vrátili domů, Nathan si udělal přestávku, aby si s nimi mohl číst.

Žil byl jeden maličký král...

Nathan vyprávěl rabimu Harveymu svůj příběh. Byl však trochu nervozní, a zabralo mu hodně chvíli, než se dostal k jádru věci.

...a potom jsem ke svým desátým narozeninám dostal leštičku kamenů...

Ach tak.

Rabín mu skočil do řeči.

Rychle vyjmenuj dvanáct Jákobových synů.

Rúben, Šimeón, Lévi, Juda, Isachar, Zabulón, Dan, Neftalí, Gád, Ašer, Josef, Benjamín.

Pěkné. Já na Dana vždycky zapomenou. Nicméně, věděl bych o učitelském místě.

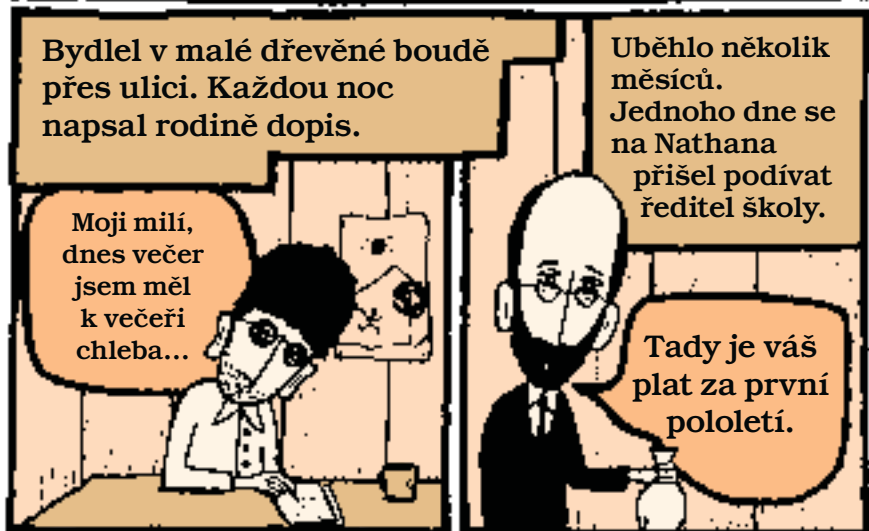
Rabín: Ale tu práci nabízejí v jednom městečku, které je odtud dost daleko.

Nathan: Jak moc daleko?

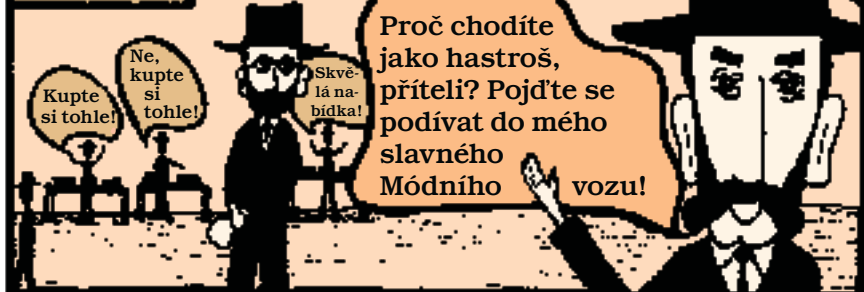
Rabín: V Utahu.

Nathan: To je daleko.

Jenže Nathanova rodina potřebovala peníze. A tak nazítří ráno vstal velmi časně a vyrazil do Utahu.

A tak Nathan koncem týdne zašel na trh. Doufal, že narazí na obchodního cestujícího, který bude mít cestu do Colorada.

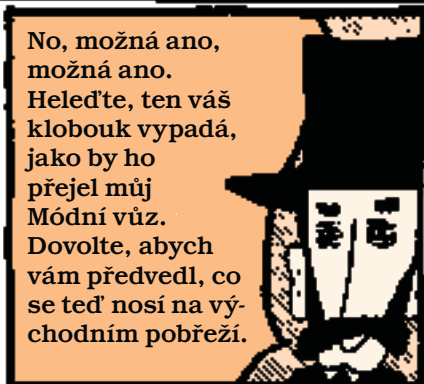

Dobrý den, pane.

Povězte, nebudete mít v dohledné době cestu do městečka Elk Spring v Coloradu?

No, možná ano, možná ano. Heleďte, ten váš klobouk vypadá, jako by ho přejel můj Módní vůz. Dovoďte, abych vám předvedl, co se teď nosí na východním pobřeží.

Ne, děkuji, pane.

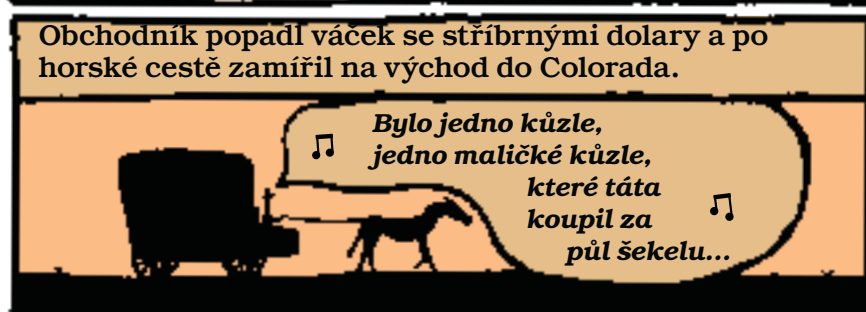
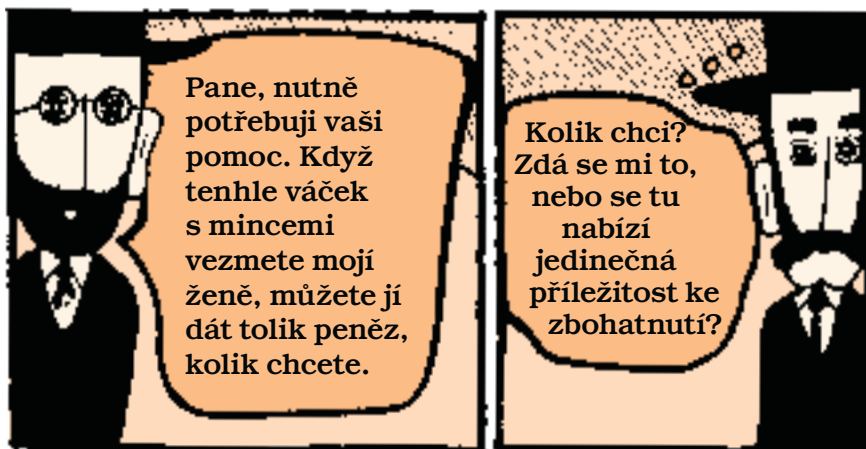
Spíš bych potřeboval, abyste mojí ženě předal tyto peníze.

Asi ne. Nemám na to čas.

Pojd'te si prohlédnout Módní vůz!

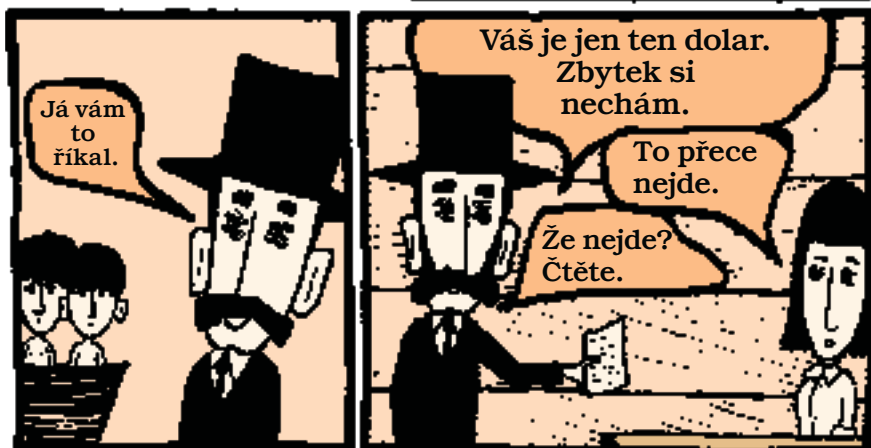
Co dál?

Obchodník vešel a zamířil ke stolu. Ruth ho následovala. Obchodník sáhl do vāčku a vytáhl jednu jedinou minci. Hodil ji na stůl. Ležela tam úplně opuštěná.

Ruth si přečetla Nathanův vzkaz. Nešlo jí na rozum, že její manžel mohl uzavřít tak pošetilý obchod.

Ruth si však byla téměř jistá, že nemá za manžela troubu. Trvala na tom, že půjdou za rabim Harveyem, aby je rozsoudil. Požádají ho, aby rozhodl, kdo si ponechá těch sto stříbrných dolarů. Obchodník souhlasil, domníval se, že právo je na jeho straně. Mlčky kráčeli městečkem.

Ruth zaklepala na rabínovy dveře a čekali.

Doufám, že je to podomní prodáváč pstruhů.

Rabi Harvey svolil, že je vyslechne. Vyzval Ruth a obchodníka, aby vyložili své argumenty oba najednou. Poslouchat hádky bylo jeho denním chlebem, takže mu nedělalo žádné potíže vnímat dva lidi, kteří mluví jeden přes druhého.

Věřil byste tomu, rabi?

Takže teď vidíte, rabi, jak jsem se asi cítil.

Neuvěřitelné. Pokračujte, prosím.

Jistě. Nesmírně zajímavé.

Když Ruth a obchodník skončili, rabín se obrátil k obchodníkovi, zadíval se mu do očí a pravit:

A jste si jistý, že můžete této ženě dát jen jediný dolar?

To je snad moje věc, ne?

Vypadá to tak. Ještě se podíváme na ten vzkaz.

Rabín se zablouhal do Nathanova vzkazu.

Tedy, svíč-kaři... Už vím, cos měl za lubem.

Potom se rabín obrátil k Ruth.

Váš manžel je velmi chytrý muž.

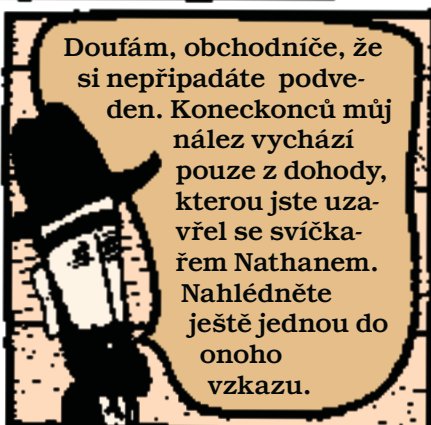
Vážně?

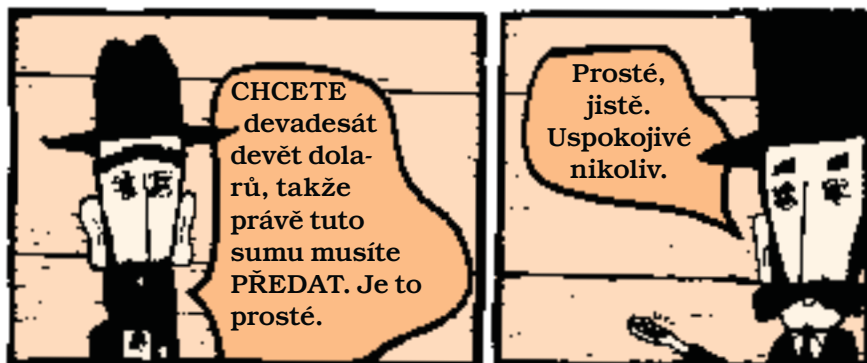
Podívejte se.

Povězte mi ještě jednou, obchodníče, kolik peněz přesně chcete?

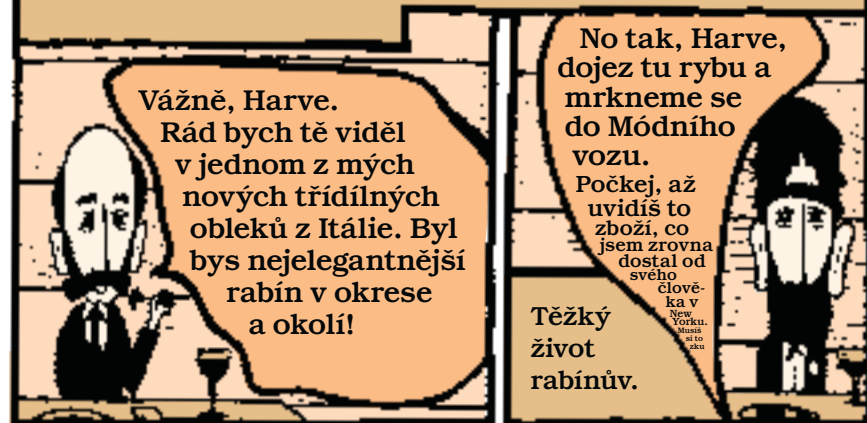
Devadesát devět dolarů, rabi. Devěta-
desát.

Tak tedy dobrá. Zde je mé rozhodnutí. Jen chvíli strpení, na téhle stránce už není dost místa.

Rabi Harvey nabídl hostům, že jim uvaří oběd. Ruth řekla, že musí domů za dětmi, ale obchodník pozvání přijal. Rabín koupil dva pstruhy duhové a připravil je na víně a másle. Po celou dobu oběda se obchodník pokoušel prodat Harveymu nový oblek.

RABI HARVEY JAKO VOUSATÉ KUŘE

Byl jeden chlapec jménem Asher. Bylo mu deset. Myslel si, že je kuře, a žil pod kuchyňským stolem.

Kvok, kvok.
Mluvím
kuřecí
řečí.

Jedl jen drobty chleba.
Nechtěl se obléci.
Odmítal chodit do školy.

Proč by se
kuře mělo učit
dějepis?

Asherovi rodiče si dělali starosti. Představa, že mají za syna kuře, se jim nijak nezamlouvala.

Co takhle
kousek
steaku,
Ashere?

Své
přátele
nejím.

Když přišla návštěva,
vždycky se styděli.

Hale,
to pod
stolem je
tvůj kluk?

Jo, psal
domácí
úkol
a upadla
mu
tužka.

Aha. Vysvětli mi ale,
proč mě klovl do nohy,
když jsem ho
pozdravil.

Pojď ven.
Mrkneme
se na moji
novou
stodolu.

Rabi Harvey si sedl s Asherovými rodiči.

Obávám se, že byl zvláštní už odmala.

Nicméně má nadání. Minulý rok jsem ho viděl ve školním představení a dokonale mě přesvědčil, že je losos.

Ale to vám teď asi nepomůže.

Rabi, nenapadá vás něco, co by našemu klukovi mohlo pomoci?

Jeden nápad bych měl, ale nevím, jestli to bude fungovat.

Hal: Prosím vás, rabi.
Uděláme cokoli.

Rabín: Tak dobře, zkusím to.
Pro začátek přiveďte Ashera zpátky do domu.

Hal: Je to moudré?

Rabín: Je to naprosto nezbytné, věřte mi.

Kvok, kvok.

